



Enheten för naturvård



Röllingfladen SE0110373

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)



Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18639-2017

Namn	Röllingfladen	Areal	7,3 ha
Natura 2000-kod	SE 0110373		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
6270	*Silikatgräsmarker	3,0	41
6430	Högörtängar	4,0	55

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Röllingfladen

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18639-2017

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna.

Området utpekades ursprungligen för högörtängens skull, men senare har fastmarkens hagmark visat sig väl så intressant. Prioriterade livsmiljöer är därför högörtäng och silikatgräsmark. Djurhållning på Rådmansölandet har minskat under lång tid och även många av de hagmarker som kring 1990 bedömdes ha höga floravärden är i många fall igenväxande idag. Naturreservatet Riddersholm ligger ca 4 km mot sydost om Röllingfladen och två Natura 2000-områden ligger inom 2 km mot väster. Hävden av dessa områden, liksom av Röllingfladen, har också periodvis varit bristfällig, men de bör ändå tillsammans kunna bidra till att bevara hävdgynnad flora och fauna på Rådmansölandet.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av skötselavtal eller miljöstödsåtagande, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Röllingfladen

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

***Silikatgräsmarker (6270)**

- Arealen silikatgräsmarker ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdad av slätter och/eller bete, helst slätter, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- De för livsmiljön typiska arterna, till exempel brudbröd, Adam och Eva samt kattfot, ska finnas i livskraftiga bestånd.

Högörtängar (6430)

- Arealen högörtängar ska bibehållas.
- Vegetationen ska vara välhävdad av slätter och/eller bete, helst slätter, varje år vid vegetationsperiodens slut så att ansamling av förna inte sker.
- Igenväxningsvegetation förekommer inte eller endast i begränsad omfattning.
- Marken ska vara opåverkad av konstgödsling och stödutfodring, kalkning, dikning, insådd av för livsmiljön främmande arter.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18639-2017

Beskrivning av området

Natura 2000-området Röllingfladen ligger på sydsidan av Infjärden, norr om Gillberga i Norrtälje kommun. Fjärdarna som finns här skär djupt in i Rådmansö och bildar ett komplicerat vattensystem vars förbindelse med Östersjön begränsas av flera samla och grunda sund.

På Häradskartan från 1900-talets början framgår att området nyttjades som slåttermark medan vissa partier tycks ha betats. Sannolikt har hela Natura 2000-området slåttrots dessförinnan att döma av vegetationens utseende med flertalet slåtterindikatorer (ängsväxter).

Natura 2000 området består av en holme som tidigare betats, som omges av vatten (Infjärdern) och bladvass. Till denna holme kommer man genom att gå på en smal träspång (delvis i mycket dåligt skick). I södra delen av området finns en betesmark, intill Gustavslund, som har både fuktiga, friska och torra partier.

Under senare år har området hävdats extensivt, vilket inneburit att betesmarkerna har vuxit igen gradvis. 2016 restaurerades marken och området fick nytt stängsel. Högörtängen består idag av bladvass, myskgräs, älgört och starr med inslag av kärrspira, ängsruta, ängsbräsma m.fl. arter. Naturbetesmarken närmast gården Gustavslund är mycket artrik på kälväxter. Här påträffas darrgräs, stagg, Adam och Eva, krissla, gullviva, vildlin, nattviol, höskallra, rödklint, ormrot, brudbröd och ängs-/fältgentiana. Den sistnämnda arten uppträder sällsynt i naturliga gräsmarker och har under de senaste decennierna gått tillbaka kraftigt i norra Stockholms län.

Träd- och buskskiktet har under de senast 20-30 åren slutit sig i området. Bladvassen har också expanderat kraftigt. I övrigt utgörs trädskiktet av främst björk, rönn, oxel. I buskskiktet påträffas slån, nypon och en.

Fågellivet, svampfloran och insektslivet är inom objektet inte undersökt.

I Infjärden rastar under vår och höst förhållandevis stora mängder av änder och gäss.

Beskrivning av livsmiljöer***Silikatgräsmarker (6270)**

Med denna livsmiljö avses torra och friska gräsmarker i låglandet, ofta på kalkfattig grund med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden varit hävdade genom slåtter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar (se ovan). Träd kan förekomma, dock får trädskiktets krontäckning inte överstiga 25%.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-18639-2017

Livsmiljön förekommer inom Röllingfladen i två områden, dels i norra delen samt i södra delen (intill Gustavslund). Vissa partier är igenväxta, både i norra och södra delen. Bland annat finns det mycket gott om kraftiga enbuskar som delvis har börjat falla omkull. Partivis finns en hel del slånbuskar. Det finns också mycket gammal björk inom livsmiljön.

Högörtängar (6430)

I denna livsmiljö ingår såväl hävdade som ohävdade marker. Inom Röllingfladen utgörs denna livsmiljö av bladvass samt partier som domineras av älggräs, tuvtåtel, myskgräs. Från området finns flera arter rapporterade som bör kunna trivas i en skött högörtäng, så som tvåblad, brudborste, ängsruta och kärrtistel.

I takt med att hävden blivit svagare inom området har bladvassen expanderat inom området. Dock sköts vissa partier (närmast Gustavslund) genom slåtter/betesputsning.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

***Silikatgräsmarker (6270) och Högörtängar (6430)**

- Utebliven hävd.
- Igenväxning av träd och buskar.
- Vinterbete.
- Markexploatering. Gräsmarken kan förstöras genom utfyllnad, vägdragningar.
- Tillskottsutfodring av ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Uppläggande av jordmassor.
- Kväveläckage från angränsande marker.
- Uppodling och invallningar. På grund av minskat behov av åkermark är detta ej ett överhängande hot idag.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-18639-2017

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom stora delar av Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

Behov av ytterligare reglering

Avtal eller miljöersättning behövs för att säkra de hävdberoende livsmiljöer som idag inte hävdas. Alternativt kan formellt skydd i någon form behöva utredas vidare.

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Röllingfladen. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
*Silikatgräsmarker (6270)	Återupptagen hävd med slätter och/eller bete, helst slätter. Efter restaureringen behövs bete för att hålla tillbaka slyuppslag. Därefter är slätterhävd den mest optimala hävden med tanke på områdets markanvändningshistorik. Det näst bästa alternativet är betesdrift med sent betespåsläpp i de torra delarna (i juli). Om betesdjuren inte går över det blöta partiet behövs åtgärder för att underlätta detta. Röjning av sly som kommer efter den senaste restaureringen.	Årligen. Vid behov Vid behov
Högörtängar (6430)	Återupptagen hävd med slätter och/eller bete, helst slätter. Slätterhävd är den mest optimala hävden med tanke på områdets markanvändningshistorik. Det näst bästa alternativet är betesdrift med sent betespåsläpp i de torra delarna (i juli). Betesputsningar/slätter på de partier där det går köra med traktor/betesputs-aggregat.	Årligen Vid behov

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-18639-2017**Bevarandetillstånd i dag**

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Silikatgräsmarker (6270)	Ej gynnsamt. Betesdrift måste komma till stånd.
Högörtängar (6430)	Ej gynnsamt. Även här är betesdrift nödvändigt.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10.

Länsstyrelsen i Stockholms län ,1993:*Äng och hage*.

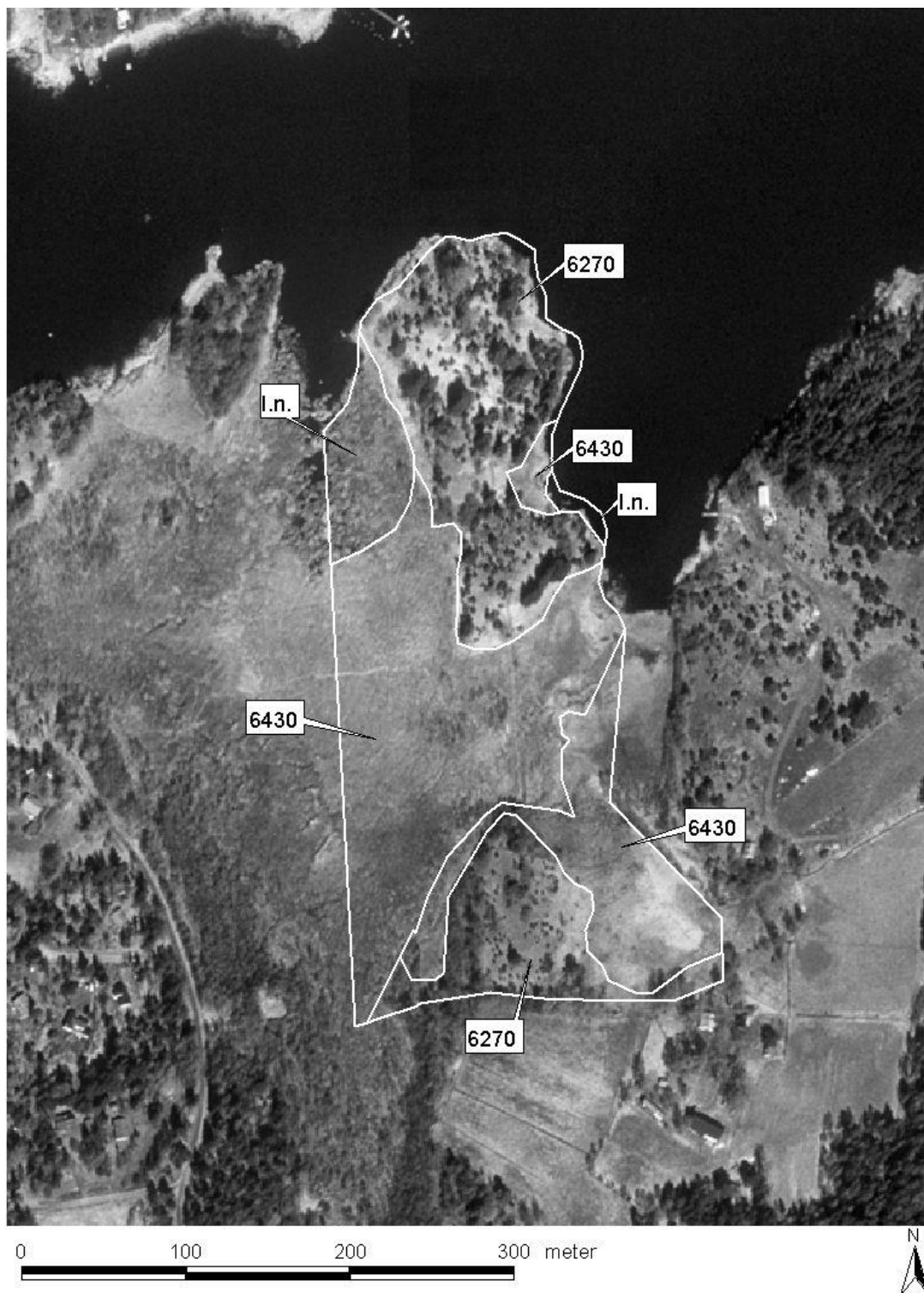
Länsstyrelsen i Stockholms län, 1983. *Naturvårdsprogram för Stockholms län*.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1995. *Våtmarksinventering i Stockholms län*. 11J 5F 02

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-18639-2017

Karta



Ref: ©Lantmäteriet, 2005. Ur Geografiska Sverigedata, 106-2004/188-AB

2. Digital flygbild över Röllingfladen. Natura 2000-området och dess naturtyper avgränsas med vit linje på kartan.

I.n. = Ingen naturtyp = Ingen livsmiljö.